

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJA

EESK 525. PLENĀRSESĪJA 2017. GADA 26. UN 27. APRĪLĪ

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinums par tematu “Priekšlikums Padomes regulai, ar ko groza Padomes 2014. gada 6. maija Regulu (ES) Nr. 560/2014, ar ko izveido biorūpniecības kopuzņēmumu”

(COM(2017) 68 final – 2017/0024 (NLE))

(2017/C 246/03)

Galvenais ziņotājs: **Mihai MANOLIU**

Apspriešanās	Padome, 21.3.2017.
Juridiskais pamats	Līguma par Eiropas Savienības darbību 187. un 188. pants
Atbildīgā specializētā nodaļa	vienotā tirgus, ražošanas un patēriņa specializētā nodaļa
Biroja lēmums	28.3.2017.
Pieņemts plenārsesijā	27.4.2017.
Plenārsesija Nr.	525
Balsojuma rezultāts	160/0/4
(par/pre/atturas)	

1. Secinājumi un ieteikumi

1.1. EESK uzskata, ka izskatāmā regulas grozījuma priekšlikuma mērķis ir uzlabot Padomes regulas noteikumus un tos vienkāršot, lai sasniegtu biorūpniecības kopuzņēmuma (kopuzņēmums *BBI*) mērķus. Priekšlikums atbilst sākotnējiem mērķiem un spēkā esošajām politikas jomu nostādņēm.

1.2. EESK uzskata, ka biorūpniecības kopuzņēmuma mērķis ir radīt sinerģiju ar citām ES programmām, kas saistītas, piemēram, ar kohēzijas politiku, izglītību, vidi, MVU, konkurētspēju, kā arī ar lauku attīstības politiku, vienlaikus stiprinot pētniecības un inovācijas spējas reģionālajā un valstu līmenī, ņemot vērā pašreizējās pārdomātas specializācijas stratēģijas un politikas.

1.3. Eiropas Komisija pastāvīgi veic operatīvās informācijas apmaiņu ar biorūpniecības konsorciju (*BIC*) un ir īstenojusi vairākas konsultāciju un diskusiju kārtas par biorūpniecības kopuzņēmuma locekļu finansiālā ieguldījuma iemaksas kārtību. Izskatāmais grozījuma priekšlikums nerada jaunu ietekmi līdztekus tai, ko bija iecerēts sasniegt ar sākotnējo Padomes regulu. Tā kā paredzamie grozījumi ir tehniska rakstura grozījumi, ietekmes novērtējums par izskatāmo iniciatīvu nav vajadzīgs.

1.4. EESK pauž gandarījumu, ka ar izskatāmo priekšlikumu biorūpniecības konsorcijs samazināsies administratīvais slogs saistībā ar starpniecības funkciju starp **konsorcija locekļiem, kuru pienākums ir veikt finansiālu ieguldījumu, un projektu dalībniekiem**. Biorūpniecības konsorcija pienākums arī turpmāk būs sniegt apkopotus datus par tā locekļu finansiālā ieguldījuma summām.

1.5. EESK atbalsta jaunajā regulā ieviestos būtiskos precizējumus:

- finansiālos ieguldījumus varēs veikt divējādi: pārvedot tos no BIC uz kopuzņēmumu BBI (kā iepriekš) un/vai pārvedot tos tieši no BIC locekļa citam projekta atbalsta saņēmējam,
- tiks paplašināta to personu kategorija, kuras var veikt finansiālo ieguldījumu (biorūpniecības konsorcijs sastāvā esošās vienības),
- tiks saglabātas saistības attiecībā uz vispārējā finanšu mērķa sasniegšanu,
- biorūpniecības konsorcijs locekļiem būs atļauts ziņot par finansiālo ieguldījumu, ko tie veikuši projektu līmenī.

2. Vispārīgas piezīmes

2.1. EESK uzskata, ka biorūpniecības koncepcija ir daļa no plašākas bioekonomikas jomas, kas definēta kā atjaunojamu bioloģisko resursu ražošana un ieguve, kā arī to pārstrāde produkcijā, kas ražota no bioloģiskām sastāvdaļām, piemēram, pārtikā, lopbarībā un bioenerģijā. Šim mērķim izmanto trīs ceturtdaļas ES aramzemes platību, un šajā nozarē, kuras apgrozījums ir 2 000 miljardi euro, nodarbināti 17–19 miljoni ES iedzīvotāju. Bioekonomikas zināšanu jomas uzņēmumu apgrozījums ir 57 miljardi euro, un 2009. gadā tajos bija nodarbināti apmēram 305 000 cilvēku.

2.2. Bioekonomika Eiropā var veicināt attīstību, radīt pievienoto vērtību un jaunas pienācīgas kvalitātes un drošas darbvietas, būtiski samazināt atkarību no importa, sekmēt ierobežotu, bet atjaunojamu bioloģisko resursu racionālu izmantošanu, kā arī būtiski veicināt pasaules tirdzniecības attīstību.

2.3. Bieži vien vērojama konkurence dažādos līmeņos starp dažādām tehnoloģijām un bioloģisko resursu izmantošanu. Šo problēmu vēl vairāk saasina minēto resursu ierobežotā pieejamība. No vienas puses, bioekonomika varētu būtiski veicināt siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu, kas varētu uzlabot sabiedrības veselību. No otras puses, tai varētu būt pretējs efekts un tā varētu izraisīt jaunas siltumnīcefekta gāzu emisijas, kuru ietekmi uz vidi nevar atstāt bez ievērības.

2.4. Bioekonomikas politiskais satvars ES līmenī ir izklaidēts vairākās tādās nozaru politikas jomās kā lauksaimniecība, zivsaimniecība, mežsaimniecība, klimats, aprites ekonomika un pētniecība. Uz tām attiecas daudzi tiesību akti un nozaru politikas nostādnes ⁽¹⁾.

2.5. Tomēr 2012. gadā uzsāktā visaptverošā biorūpniecības stratēģija tika vērsta uz politikas saskaņotības nodrošināšanu. Tās uzdevums gan vēl nav pilnībā izpildīts. ES nodrošina finansējumu inovācijas darbībām bioekonomikas nozarē, izmantojot Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu "Apvārsnis 2020" un daudzus citus finansēšanas instrumentus. EESK uzskata, ka šajā jomā ir jānodrošina ilgtspēja un saskaņota politika.

2.6. Vairākos Komisijas paziņojumos ⁽²⁾ uzsvērts, ka **biorūpniecības nozarē ir svarīgi paredzēt publiskā un privātā sektora partnerību** tehnoloģiju ierosmes veidā.

2.7. Izskatāmā priekšlikuma juridiskais pamats ir LESD 187. un 188. pants. Tā kā dalībvalstis vienas pašas nespēj rīkoties, tikai ES ir spējīga mainīt kopuzņēmuma juridisko satvaru. Priekšlikuma mērķis ir Padomes regulas noteikumus pielāgot tā, lai biorūpniecības konsorcijs locekļi varētu reāli izpildīt pienākumu veikt finansiālo ieguldījumu. Priekšlikums atbilst proporcionalitātes principam. Šis grozījums bija nepieciešams arī tāpēc, ka nebija iespējas interpretēt Padomes Regulu tā, lai finansiālo ieguldījumu varētu veikt **projektu līmenī**.

⁽¹⁾ Kopējā lauksaimniecības politika (KLP), Eiropas mežsaimniecības stratēģija, kopējā zivsaimniecības politika (KZP), stratēģija "Eiropa 2020", ES rīcības plāns pārejai uz aprites ekonomiku, Eiropas Pētniecības telpas 50 tīkli un trīs kopīgās plānošanas ierosmes.

⁽²⁾ COM(2012) 60 final: "Inovācijas ilgtspējīgai izaugsmei: Eiropas bioekonomika"; COM(2014) 14 final: "Eiropas rūpniecības atdzimšana"; COM(2013) 494 final: "Publiskā un privātā sektora partnerības pamatprogrammā "Apvārsnis 2020" – iedarbīgs instruments vērienīgai inovācijai un izaugsmei Eiropā"; COM(2012) 79 final: Eiropas inovācijas partnerība "Lauksaimniecības ražīgums un ilgtspēja".

3. Īpašas piezīmes

3.1. Pamatojoties uz Pētniecības un inovācijas pamatprogrammu, Eiropas Komisija 2012. gadā pieņēma bioekonomikas stratēģiju. Tās mērķis ir nodrošināt politikas saskaņotību starp dažādām attiecīgajam politikas jomām un to mērķiem gan valsts, gan ES līmenī. Šāda pieeja bija vajadzīga, lai palielinātu publiskā finansējuma un privāto ieguldījumu apjomu bioekonomikas jomā. Tika pilnveidoti līdzdalīgas pārvaldības modeļi. Balstoties uz šo stratēģiju, izstrādāts rīcības plāns, kurā iekļauti 12 pasākumi, kas aptver šādus trīs galvenos tematus:

- ieguldījumi pētniecībā, inovācijā un prasmju veidošanā,
- pastiprināta politiskā mijiedarbība un ieinteresēto personu līdzdalība,
- labvēlīgi tirgus un konkurētspējas nosacījumi bioekonomikas nozarē.

3.2. Pieņemto pasākumu mērķis bija veicināt ieinteresēto personu iesaistīšanu bioekonomikas jomā, kā arī bioekonomikas novērošanas centra izveidošanu, un, pateicoties noteiktajiem standartiem, piemēram, ilgtspējas un dzīvotspējas jomā, minētie pasākumi palīdzēja veidot jaunus tirgus, un nodrošināja vajadzīgo zināšanu bāzi ilgtspējīgai primārās ražošanas intensifikācijai. Stratēģiju bija paredzēts pārskatīt un atjaunināt 2017. gadā.

3.3. Komisijas priekšlikums ietver tehniskas izmaiņas spēkā esošajā dokumentā, proti, Padomes Regulā (ES) Nr. 560/2014, ar ko izveido biorūpniecības kopuzņēmumu.

3.3.1. Biorūpniecības kopuzņēmums ir struktūra, kuras mērķis ir īstenot publiskā un privātā sektora partnerību, un tās locekļi ir Eiropas Savienība, ko pārstāv Komisija, un biorūpniecības konsorcijs. Kopuzņēmuma galamērķis ir līdz 2024. gada 31. decembrim īstenot kopīgo tehnoloģiju ierosmi biorūpniecības jomā.

3.3.2. Ņemot vērā konsorcija grūtības veikt savas finanšu iemaksas Padomes regulā paredzētajā kārtībā, tiek ierosināts līdztekus spēkā esošajai maksājumu kārtībai programmas līmenī, ieviest iespēju veikt finansiālo ieguldījumu projektu līmenī. Šāds risinājums efektīvi atrisinās situāciju un palīdzēs sasniegt Padomes regulas sākotnējos mērķus, nodrošinot iespēju biorūpniecības konsistorija locekļiem izpildīt savas sākotnējās saistības. Ierosinātais risinājums ir līdzīgs tam, kāds paredzēts kopuzņēmumam IMI 2 (kopuzņēmums "2. ierosme inovatīvu zāļu jomā"), proti, locekļi, kas nav Savienība, var veikt finansiālo ieguldījumu gan programmas līmenī (to parasti izmanto ieguldījumu fondi un labdarības organizācijas), gan projektu līmenī (to izmanto komercstruktūras). Uz ierosināto grozījumu neattiecas *REFIT* programma.

3.4. Biorūpniecības kopuzņēmuma mērķis ir īstenot publiskā un privātā sektora partnerību, kurā iesaistīta Eiropas Savienība, ko pārstāv Komisija, no vienas puses, un biorūpniecības konsorcijs, kas izveidots ar Padomes Regulu (ES) Nr. 560/2014, no otras puses. Ar šo partnerību saskaņā ar biorūpniecības kopuzņēmuma statūtiem paredzēts līdz 2024. gada 31. decembrim īstenot kopīgo tehnoloģiju ierosmi biorūpniecības jomā.

3.5. Padomes regulas 3. pantā konkrēti noteikts katra kopuzņēmuma dalībnieka ieguldījums administratīvo un darbības izmaksu, kuras ir noteiktas atsevišķi, segšanā, un tam jāpieskaita arī neprecizēta summa, kas ietver ieguldījumu natūrā netiešo darbību īstenošanai (INDI) un ieguldījumu natūrā papildu pasākumu īstenošanai (INPP). No statūtu interpretācijas izriet, ka biorūpniecības konsorcija ieguldījums jāiekļauj biorūpniecības kopuzņēmuma budžetā **programmas līmenī**. Vienības, kuras ir to locekļu sastāvā, kas nav Savienība, un kuras piedalās netiešo finansēšanas darbību īstenošanā, varētu sniegt tiešu finansiālu ieguldījumu minētajām darbībām **projektu līmenī**.

3.6. Daudziem konsorcija locekļiem šāda veida maksājumi radīja grūtības. Finansiālais ieguldījums programmas līmenī tiek uzskatīts par komerciāli neizdevīgu, jo nenodrošina garantētas priekšrocības (piemēram, projektu rezultātus un saistītās intelektuālā īpašuma tiesības), un arī tāpēc, ka, ieguldot finansējumu programmas līmenī, varētu rasties situācija, kad kāds konsorcija loceklis izdara ieguldījumu savu konkurentu labā. Tiek ierosināta alternatīva metode – **finansiāls ieguldījums projekta līmenī** –, kas nozīmē, ka tikai tie dalībnieki, kas iegulda finansējumu, gūst labumu no projekta. Šī procedūra nekaitē Savienības interesēm. Mērķis ir aizsargāt bioekonomikas vērtības ķēžu intereses un ietvert arī MVU, pētniecības un tehnoloģiju centrus un augstskolas.

3.7. Finansiālajam ieguldījumam, ko veic locekļi, kas nav Savienība, ir jāatbilst šādām prasībām:

- finansiālais ieguldījums programmas līmenī ir noteikts tikai biorūpniecības kopuzņēmumam,
- pašreizējais uzņēmuma modelis ir piemērots sadarbības paplašināšanai ar ieguldījumu fondiem un labdarības organizācijām,
- biorūpniecības kopuzņēmuma juridiskais satvars ir jāpielāgo, lai veicinātu sadarbību ar komercuzņēmumiem.

3.8. Saskaņā ar izskatāmo priekšlikumu biorūpniecības konsorcijs locekļi arī turpmāk varēs veikt savas finansiālās iemaksas **programmas līmenī**. Papildus viņiem būs arī iespēja veikt tiešu finansiālo ieguldījuma pārvedumu kādam citam **projekta** dalībniekam saskaņā ar noteikumiem, par kuriem savstarpēji vienojušās abas puses (konsorcijs nolīgums), atbilstīgi spēkā esošajam tiesiskajam regulējumam (biorūpniecības konsorcijs locekļu pārvedumi konsorcijam) un (biorūpniecības konsorcijs locekļu finanšu pārvedumi projekta atbalsta saņēmējiem), kā arī saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem un ierasto praksi grāmatvedības jomā. Biorūpniecības konsorcijs pienākums būs sniegt apkopojosu pārskatu par saņemtajiem finansiālajiem ieguldījumiem.

3.9. Attiecīgi tiks grozīts biorūpniecības kopuzņēmuma dotācijas nolīguma paraugs. Izskatāmais grozījuma priekšlikums neietekmē ne pamattiesību aizsardzību, ne budžetu. Budžeta samazinājums varētu negatīvi ietekmēt attiecīgās akadēmiskās aprindas un attiecīgos MVU, jo Savienības ieguldījums galvenokārt paredzēts pētniecības un inovācijas darbībām.

3.10. Grozījums ir saistošs un tieši piemērojams visās dalībvalstīs. Tāpēc skaidrojoši dokumenti nav vajadzīgi.

Briselē, 2017. gada 27. aprīlī

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētājs
Georges DASSIS*